

AFET İŞLERİ GENEL MUDURLUGU

I. STATÜSÜ

Bayındırlık ve İskan Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği olan bir kuruluştur.

Ülkemizde büyük hasarlara yol açan afetlerin zararlarını azaltma, önleme ve açtığı yaraları sarma çalışmaları, İmar ve İskan Bakanlığının kuruluş yılı olan 1958 yılına kadar Bayındırlık Bakanlığı, Kızılay ve Türkiye Emlak Kredi Bankası'na yürütülmüştür.

1959 yılında "Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlere Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra konu geniş kapsamlı olarak ele alınmış ve çalışmaları yürütmek amacıyla, İmar ve İskan Bakanlığı bünyesinde, önce Daire Başkanlığı düzeyinde örgütlenmeye gidilmiş, 1965 yılında ise Afet İşleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

1983 yılında İmar ve İskan Bakanlığı ile Bayındırlık Bakanlığının birleştirilerek Bayındırlık ve İskan Bakanlığının kurulması üzerine, Afet İşleri Genel Müdürlüğü bu bakanlığa bağlı hale gelmiştir.

II. KURULUŞ AMACI

Afetlerin önlenmesi, zararlarının azaltılması ve bu yönde alınacak önlemlerle yapılacak yardımlara ilişkin çalışmalar yapmaktır.

III. GÖREVLERİ

- Afetlerin önlenmesi ve zararların azaltılması amacıyla alınması gereken tedbirleri araştırmak, bu konudaki temel ihtiyaçlarla hedef ve politikaları belirlemek, ülke içindeki bilimsel, teknik ve idari çalışmalarını koordine etmek, ortak sonuçlarını tüzük, yönetmelik, talimat ve eğitim yoluyla uygulamaya aktarmak ve uygulamayı denetlemek,

- Afet zararlarının azaltılması amacıyla uluslararası işbirliği, proje ve programları oluşturmak, bu projelerde ülkemizi temsil etmek ve elde edilen sonuçları uygulamaya aktarmak,

- Afete uğramış ve uğrayabilecek bölgeler ile yapı veya ikamet için yasaklanmış afet bölgelerini tesbit ve ilan etmek, afet bölgelerinde yapılacak yapılarla ilgili kuralları, yapı teknikleri ve projelendirme esaslarını hazırlamak veya hazırlatmak,

- Afet olduğunda acil yardım uygulaması ve koordinasyonu sağlamak,

- Afete uğramış veya uğraması muhtemel yerlerin etüt, araştırma, hasar tespitleri, yerseçimleri, harita, plan, aplikasyon, kamulaştırma, tahsis, haksahipliği, borçlandırma işlemlerini yapmak veya yaptırmak, bu yerlerde geçici ve daimi yerleşme ve barınmayı sağlamak amacıyla kısa ve uzun süreli tedbirleri süratle uygulamak veya uygulamak, bu amaç için gerektiğinde bölgesel merkezler kurmak, prefabrik yapı elemanları üretim ve stoklanması yapmak veya yaptırmak,

- Valiliklerce yapılan acil yardım ve kurtarma planlarının hazırlanmasını, güncelleştirilmesini ve afet anında uygulanmasını sağlamak,*

- Afetle ilgili daimi iskan yerleşmelerinde altyapı tesislerine ait etüt, harita, ön proje ve ihtiyaç programlarını yapmak veya yaptırmak ve onaylanmasını sağlamak,

- Daimi iskan konutları ile ilgili uygulama programlarını hazırlamak, ihale ile yapılacak konut ve altyapılara ait ihalelerin Yapı İşlerini Genel Müdürlüğü'ne yaptırılmasını sağlamak,

- Muhtemel kaya düşmesi ne-

deniyle önleyici ıslah çalışmalarını yapmak,

- Deprem zararlarının azaltılması konusunda araştırmalar yapmak, depremleri ve etkilerini incelemek, elde edilen sonuçlara göre deprem katalogları ve ülkenin deprem tehlike haritalarını hazırlamak ve geliştirmek, deprem bölgelerinde yapılacak yapılarla ilgili tedbirleri, yapım tekniklerini ve projelendirme esaslarını belirlemek, depremlerden hasar görmüş yapıların takviye ve onarım yöntemlerini geliştirmek,

- Ülkemizde kurulu bulunan deprem kayıt şebekesi ve kuvvetli yer hareketi kayıt şebekesinin ülke ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirilmesini sağlamak, mevcut şebekelerinin bakım ve onarımları ile bu şebekelerde kullanılan cihazların geliştirilmesini sağlamak, her türlü deprem kayıtlarının değerlendirildiği ulusal veri işlem merkezi kurarak standart deprem veri bazı oluşturmak ve ilgilerin yararlanabilmesini sağlamak,

Depremlerin önceden bilinmesi amacıyla pilot bölgeler kurmak ve cihazlandırmak ve bu konuda üniversiteler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan çalışmaları koordine etmek ve desteklemek, erken uyarı ve alarm sistemi kurmak veya bu amaç için kurulmuş bölgesel veya uluslararası sistemlere katılmak,

- Afetlere ilişkin fonları yönetmek ve fon gelirlerini artıracak tedbirleri almak,

- Genel Müdürlük hizmetlerinin daha ekonomik etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerçek ve tüzel kişilerden her türlü hizmet satın alma ve kiralama işleri için öneride bulunmak,

-Afete İlişkin hizmetlerde dö-

ner sermaye İşletmesi kurmak ve işletmek,

- Bakanlıkça verilecek benzer görevleri yapmak,

IV, ANA HİZMET BİRİMLERİ

Genel Müdürlüğün üstlendiği bu görevler yedi daire başkanlığınca yürütülmektedir.

Bunlar;

- 1- Acil Yardım Haberleşme ve Makina Dairesi Başkanlığı,
- 2- Planlama Haksahipliği ve Borçlandırma Dairesi Başkanlığı
- 3- Afet Etüt ve Hasar Tespit Dairesi Başkanlığı,
- 4- Geçici İskan Dairesi Başkanlığı,
- 5- Prefabrike İmalat ve Montaj Dairesi Başkanlığı,
- 6- Fon Yönetim ve İkmal Dairesi Başkanlığı,
- 7- Deprem Araştırma Dairesi Başkanlığı,

Prefabrike İmalat ve Montaj Dairesi'ne bağlı ahşap ve beton prefabrike konut elemanı üreten iki fabrika mevcuttur.

Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün çalışma düzeni Afet öncesi araştırma, planlama ve hazırlık çalışması, afetin meydana gelmesinden sonraki çalışmalar, muhtemel afet olayındaki çalışmalar ve konut yapım çalışmaları olmak üzere dört ana başlık altında toplanmaktadır,

V. SÜRELİ YAYINLAR

Sürekli yayınlar olarak, Deprem Araştırma Bülteni 1973 yılından itibaren üçer aylık periyodlar halinde çıkmaktadır, En son sayı olarak 72, sayısı çıkmıştır, 2000 adet basılmaktadır, 1800 yurt İçi, 60 adet yurt dışı aboneli bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğün ayrıca

Kentlerin Jeolojisi ve Deprem Durumu Ankara 1980, İle Kaya Şev Stabilités! ve Kaya Düşmesi ile İlgili Analizler ve Alınan Önlemler, Seminer Notları Ankara 1986 olarak iki ayrı yayını bulunmaktadır.

VL AFET İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE JEOLojİ HİZMETLERİ

Genel Müdürlüğün bünyesinde 49 Jeoloji Mühendisi çalışmaktadır. Bunların daire başkanlıklarına göre dağılımları:

- * Afet Etüt ve Hasar Tesbit Dairesi Başkanlığı; 35 jeoloji mühendisi,
- * Deprem araştırma Dairesi Başkanlığı; 7 jeoloji mühendisi,
- * Geçici İskan Dairesi Başkanlığı; 4 jeoloji mühendisi.

Jeoloji hizmetleri, Afet Etüt ve Hasar Tespit, Geçici İskan ve Deprem Araştırma Dairesi Başkanlığında yürütülmektedir,

A- AFET ETÜT VE HASAR TESPİT DAİRESİ BAŞKANLIĞI

GÖREVLERİ

- Olmuş ve muhtemel doğal afet olayları ile yeni yerleşim alanları, İmar planlarına esas olacak jeolojik etütleri ve hasar tesbitlerini yapmak,

- Alınacak önlemleri ve projeleri saptamak,

- Düzenlenen rapor ve yer seçimi ile ilgili olarak gerekli yasal (genel hayata etkililik-etkisizlik onayları, afete maruz bölgeler kararı) işlemleri yapmak,

- Yeni yerleşim yerlerinin harita, plan, aplikasyon, kamulaştırma İşlemlerini yapmak, yaptırmak ve hazine adına tescilleri İle Bakanlığın tahsislerini sağlamak,

- Tapu ve Kadastro Oenel Müdüriüğü'nce kadastronunun yapılmasını sağlamak, tapu sicil ve tahsis işlemlerini izlemek.

Daire Başkanlığı içinde Jeolojik Etüt ve İzleme Şube Müdürlüğü'nce jeoloji htemetleri yürütülmektedir,

B- GEÇİCİ İSKAN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

GÖREVLERİ

- Geçici iskan için baraka, konut yapımı, kiralanması, tahsisi ve bunların alt yapılarını yapmak, yaptırmak,

- Çadırılı iskan için Kızılay'la İşbirliği yapmak,

- Afetzedelerin geçici iskan ünitelerine yerleşmesini sağlamak,

- Doğal afet olaylarının önlenmesi için alınabilecek her türlü afet önlemlerini belirliyerek etüt-proje, keşif ve inşaat işini yapmak, yaptırmak,

- Genel Müdürlükçe yaptırılan inşaat İşlerinin kesin hesaplarını yapmak, yatırmak ve onaylanmasını sağlamak,

- Genel Müdürlüğün yıllık uygulama programında yer alan tüm İnşaatlarının seyrini ve seviyelerini izlemek,

- Ödenek taleplerinin program yönünden İnceleyerek gerektiğinde program değişikliğini yaptırmak suretiyle ödeneklerinin gönderilmesini sağlamak,

- Geçici iskan konutlarıyla bölgesel teçhizat depo inşaatlarında İhtiyaç duyulan ana inşaat malzemelerini ilgili kuruluşlardan tahsisini sağlamak,

Jeoloji hizmetleri, Daire Başkanlığı İçinde Geçici Iskan Yapım, Temin ve Afet Önlem Müdürlüğü'nce yürütülmektedir

Kaya düşmesi olayı Afet Etüt

ve Hasar Tespit Dairesi Başkanlığı ile müşterek olarak etüdü yapılmaktadır, Kaya düşmesine karşı son 10 yılda önemli deneyimler kazanılarak "önlem çalışmaları" geliştirilmiştir.

Çığ konusunda, öncelikle ve eksikliğin giderilmesine yönelik araştırma çalışmaları yürütülmektedir. Halen önlem düzeyine gelmekle birlikte deneme çalışmaları yapılmaktadır.

Ücret politikası ve ekonomik darboğaz daha çok kaya düşmesi önlem çalışmalarını etkilemiş ve bu çalışmalar durma noktasına gelmiştir, Deneyimli uzman kadro ile gerçekleştirilen önlem çalışmalarının devamı için çözüm getirilmesi gerekmektedir.

C- DEPREM ARAŞTIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Türkiye'de meydana gelecek depremlerden vatandaşların can ve malı ile milli servetlerin korunması amacıyla, ülke ölçeğinde alınması gereken tedbirleri araştırmak, bu konudaki temel ihtiyaçlarla hedef ve politikaları belirlemek, bilimsel, teknik ve idari çalışmaları koordine etmek, ortak hedeflere yöneltmek ve desteklemek, araştırma sonuçlarını yönetmelik, talimat ve eğitim yolu ile uygulamaya aktarmak, Türkiye'de kurulu bulunan deprem kayıt şebekesi ve kuvvetli yer hareketi kayıt şebekelerinin ülke ihtiyacına cevap verecek şekilde geliştirilmesini sağlamak, mevcut şebekelerin bakım ve onarımı ile bu şebekelerde kullanılacak cihazların geliştirilmesini ve ülkenin imkanları ile yaptırılabilmesi konusunda çalışmalar yapmak veya yaptırmak, Türkiye Ulusal Sismoloji ve Arzîci Fiziği Komisyonu'nun kurucu ve yürütücülüğünü yapmak ve komisyonla ilgili sek-

reterya hizmetlerini yürütmekle görevlidir.

Jeoloji hizmetleri, iki şube müdürlüğündeki jeoloji mühendisleri tarafından yürütülmektedir,

Sismoloji Şube Müdürlüğü

Mikrotremör ölçüleriyle istasyon yeri belirleme çalışmaları ve deprem zararlarının azaltılmasında coğrafi bilgi sistemi çalışmalarında jeoloji mühendisleri görev yapmaktadırlar,

Sismotektonik haritalarda kullanılmak üzere yapısal jeoloji çalışmaları yapmak.

Deprem sonrası arazi çalışmaları,

Sismoloji istasyonlarının yer seçimi ve buna bağlı olarak paleosismisite çalışmalarını yapmak.

Büro çalışmaları ile ilgili bilgisayar ve programlara katılmak.

Bu işler jeoloji, jeofizik mühendislerinin koordineli çalışmalarıyla yürütülmektedir,

VII- SORUNLAR VE ÖNERİLER

Genel Müdürlük içinde jeoloji hizmetlerinin uygulandığı daire başkanlıklarında en önemli sorun, meslek için eğitim programlarının olmayışıdır. Eğitim programlarıyla jeoloji mühendislerinin daha aktif çalışmaları ve başarılı olmaları sağlanmış olacaktır,

Afet Etüt ve Hasar Tespit Dairesi Başkanlığı'na yürütülen jeoloji hizmetleri gözlemsel etütlere dayanmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda gerekli verimlilik yeteri katar sağlanamamaktadır. Bu nedenle afet etüt çalışmalarının daha sağlıklı olması için aletsel çalışmalara ağırlık verilmesi gerekmektedir.